Ч. 250 (12.616). Львів, субота 8. листопада 1930. Portowe opłacone ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10. II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

11 Число Українського і Білоруського Виборчого Бльоку 11

Життя не знає зупинок!...

Львів, 6. листопада 1930.

Один поважний і загально відомий громадянин з жалем і обуренням робить редакції „Діла“ докори, що вона все ще друкує звідомлення із спорту: як, мовляв, можна у такий важкий час всенаціонального горя розписуватися над такими „дурницями“, як спорт, тоді, коли українська ґазета повинна появлятися щоденно у жалібних, чорних рамцях! Не знаємо, чи шановний автор того листа має богато однодумців у краю. Віримо, що так воно ще зле не є і що він є нині представником дуже невеличкого гурта людей, які — даруйте нам, пане меценасе, нашу щирість, — не зважаючи на всі свої заслуги для українського народу в минулому, нині від українського життя уже дещо відбилися, його процесу не розуміють й у своїх словах та ділах — як ось хочби в тому листі до редакції — кермуються виключно розхитаними нервами, які є кепською рекомендацією для діяча і політика.

Українське життя у Польщі зазнало безумовно сильне потрясення, якому ще не видно кінця. Після кількатижневих подій у краю, які торкнулися головно селян та низових культурних й господарських установ, прийшла черга на — так мовити — верхи громадянства. Найшлися у вязниці національно-політичні провідники, а кожний день може принести нові болючі несподіванки. Це правда — нинішні події не належать до категорії звичайних прикрих дрібниць буденного дня. Вони поважніші, глибші, болючіші. Але теж нинішні події не є знову такою страшною траґедією, яка поклала хрест на українському життї і домагається лише некрольоґів та чорних обгорток! Останні тижні коштували нас зовсім нежданно великі жертви, — найближчі може реєстр їх ще значно збільшать. Але все це ще не значить, що ми маємо зодягнути жалобу і виконувати похоронний церемоніял пра-предків: сипати попіл на голову, віддаватися покуті та серед голосіння дерти на собі одяг. Поки ще живемо — а є нас забагато, аби всі відразу переселися на той світ — будемо жити життям живих, і просимо не зараховувати ще нас до народу мертвяків.

Сталося велике нещастя. Нарід навістило горе. Найгірша річ у тому, що бродимо у пітьмі, бо не знаємо „защо і пощо“. Але здоровий розум каже, що саме в такій ситуації треба зберігти притомність ума, треба напружити всі свої зминали, треба зібрати всю енерґію. Тимчасом шановний громадянин радить нам перенестися над ріки вавилонські, сісти і плакати. Ми не є приклонниками теорії, що висидіти можна щось більше, як синці на одній частині тіла, та що сльози є добрим джерелом енерґії. Нам здається, що першою передумовою для успішного перетрівання нинішнього часу, є *не стримувати штучно того незламного бігу національного життя, якого ніхто ззовні стримати не всилі*. Це не пуста фраза. Це правда, яку знає кожний школяр, що прочитав малий підручник української історії.

Скільки то вже український нарід пережив потрясень та хто їх вже не спричиняв! Та найгіршими бували завжди ті, які були спричинені власними руками: власною безрадністю, розсіянням, отаманщиною, безголовлям і неробством.

Однак часи „Великої Руїни“ далеко поза нами. Нині ми вже повинні не лиш знати деякі штудерні речі, але й їх не забувати: нпр. що таке політичний розум. Нині не можемо в політиці дозволити собі на люксус наслідування козака, який з горя по втраті милої дівчини бив собою об землю, „аж земля гуділа“, а потім їхав на коні вороному виливати свою тугу у піснях при бандурі на степу широкому, чи вбірав десяток друзів і на чайках мчався здобувати голими шаблюками турецькі твердині.

Часи романтики минулися. На жаль, або на щастя. Живемо в часах дуже сірих і дуже тверезих. І романтика наших часів не в плачах, не в піснях ані бундючному та безплідному гороїженні. Романтикою наших часів є зручна купецька калькуляція і чорна невдячна робота. Колись ідеалізм був утотожнюваний з сентименталізмом. Нинішній ідеалізм потрібний саме найбільшим реалістам, які з ідеї мусять черпати енерґію праці, присвяченої ідеї. А сентименталізм є нині тавтольоґією — неробства.

Нема причини до плачів! Понесено великі втрати, — в культурному дорібку, в матеріяльних добрах, та — найбільші мабуть — в інтеліґентських силах. Що вдасться урятувати — врятуємо, що затратилося — відбудуємо. Може прийдеться будувати на трохи інших підставах, припоровлених до інших обставин, але процес будівництва не може перерватися. Не вільно створювати атмосфери, наче стався катаклізм вбивчий для всякого дальшого життя. Бо тоді ми самі себе перекреслили би, — тоді не ми заперечилиб життя народу, а національне життя перейшло би над нами до денного порядку.

На іншому місці друкуємо допис, як наші селяни реаґують на стихійне нещастя. Як-то вони ще на теплому згарищі, спільними силами погорільців і щасливців, яких пожежа не торкнулася, відбудовують нові хати. Описаний там випадок є зразком української селянської робітливости, тої імпонуючої *звертости життя*, яка слабших серцем може острахом пройняти, яка нас, міщухів, зворушує, але для українського селянина є чимось таким самозрозумілим, над чим нічого й призадумуватися! А таких випадків скрізь по наших селах є сила: і нині відусіль з краю приходять звістки, що життя щораз певніше входить у своє давне річище.

Не розуміємо нашого ментора, чому молодь, якого заінтересування спортом є річю цілком ясною, зрозумілою і природною, має нараз ходити посоловілою і перестати спортом цікавитись, або чому ми маємо нашу молодь відсилати за новинками зі спортового життя — до польських ґазет! І для молоді прийшли важкі часи, — а може саме для неї найважчі. А проте вона молодою бути не перестане і кепськими ми були би її дорадниками, коли би саме тепер вповювали в неї пересвідчення, що сталося щось, що каже молодим стати стариками.

Нічого не змінилося! Життя іде вперед. А що нарід український живий — не стоїть він теж на місці. Ні одна ділянка національного розвою не сміє завмерти, ні один предмет живого заінтересування не сміє відпасти. Політика й усі громадські функції, наука, література й мистецтво, преса, спорт, театр, кіно, — все, що належить до життя культурної нації — істнує далі і буде істнувати, — без ніякої перерви, без ніякого „відпочинку“, без жадної зупинки, — всупереч усім, яким цей нестримний біг дух у грудях стискає.

Кріпацька держава.

Радянщина станула виразно на шлях повороту до кріпацтва. Та обставина, що власницею кріпаків тепер є держава, справи в основі не міняє, бо і в старій Росії першою власницею кріпаків була держава, яка передала частину їх у приватну власність. Ґрунтовна ознака кріпацького стану, примусовий звязок особи з підприємством сільсько-господарським чи промисловим, в Радянщині не підлягає сумніву.

До сучасного соціяльно-політичного стану Радянщина дійшла цілком послідовно шляхом свого двавацятилітнього розвитку. Удержавлення засобів продукції та виміни, яке перевели комуністи, ворожі принципам демократії, витворило міцну основу для повільного поневолення населення. Частина робітництва, зваблена тимчасовими привілеями, не лише не ставила відповідного опору більшовицьким заходам, а й давала себе почасти вжити як знаряддя поневолення селянства. Знесення приватної власности на землю було неминучим наслідком вивласнення міських підприємств. Заведення-ж кріпацтва на селі в формі колективізації утворило й основу для „закріплення“ на фабриках робітників, яким відтято шлях до втечі на сколективізоване село.

Давши собі раду з селянством, більшовики взялися тепер гостріше й за робітництво. Привілеї, які знищила загальна господарча руїна Радянщини та тяжкі вимоги пятилітки. Заведення кріпацтва між радянським робітництвом, що

працює переважно не за соціялістичну совість, а за більшовицький страх, є единий а може й останній засіб примусити його виконувати завдання пятилітнього господарчого пляну. Відносини в радянськім робітництві, систематично деморалізованім більшовиками, на думку „Пролетарської Правди“ з кінця жовтня витворюють „явну загрозу здійснення намічених плянів ударного кварталу та 3. року пятилітки“. Цей-же часопис подає такі числа для характеристики плинности робочої сили: „За час від 1. жовтня 1929 по 1. липня 1930 року на київські підприємства принято 33.546 робітників, а одночасно було звільнених 21.934 робітників. З цього числа добра половина робітників кинула роботу з власної волі. Найганебніше те, що чимало „літунів“ — це члени партії та комсомольці, які в загальному числі „літунів становлять 12.3 відс.“. Не кращі відносини і в інших містах. „Правда“ скаржиться, що „мандрівки робітників з одної фабрики до другої прибрали розміри господарчої катастрофи“ та зазначує, що плинність робітництва в деяких галузях, наприклад у деревлянім промислі, досягає 125 проц. Щоб запобігти плинности робочої сили, більшовицька преса домагається зрівнання платні та інших умовин праці по всіх підприємствах, а що ходить тут головним чином про засоби поживи, яких більшовики не мають досить, то покладають вони очевидно свою надію на заведення кріпацтва і серед робітництва. „Вереснева відозва ЦК ВКПБ“, як повідомляє таж сама „Пролетарська Правда“, „...збудила масовий рух за самозакріплення“. До 13. роковин жовтня наказано обняти „самозакріпленням“ 100 відсотків робітників. Самозакріплення робітників, себто відмова шукати кращих умов праці та зобовязання лишатися постійно в одній фабриці, є, розуміється, остількиж добровільне, як і вступлення селян до колективів; самозакріплення є нішо інше, як закріпощення цілого робітництва, що переходить, очевидно, не зовсім гладко. До підприємств, де робітники ставлять опір, як наприклад у Донецькім районі, уряд насилає ватаги страйколомів з комсомольців та червоноармейців, що уряджують бійки з непокірними робітниками, аж лад привертають відділи ДПУ.

Щоб запобігти постійній недостачі робочої сили й дати собі раду з непокірним робітництвом, рада народніх комісарів постановила покликати до примусових робіт 6 річників „приналежних до буржуазної кляси“ і не взятих тому до червоної армії, числом до одного міліона душ. З огляду на те, що ці нещасливі не діставатимуть жадної платні, а працюватимуть головним чином в лісах північної Московщини разом з іншими засланцями і під суворим доглядом спеціяльних відділів ДПУ, це зарядження є унормоване законом заслання значної частини населення на примусові роботи.

Про Радянщину таким чином не можна сказати, що на сході нічого нового: коли в перші роки панування більшовиків вони нищили та визискували „буржуазію“ при допомозі люмпенпролетаріяту та частини збаламученого робітництва, то тепер вони тиснуть робітництво, спираючись на неоплачену роботу соток тисяч „буржуазних“ каторжан. Коли в старій Росії кріпаки були найнижчою клясою, то тепер вони можуть уважати себе ще щасливими, дивлячись на муки засланців.

З огляду на те, що праця засланців призначена головним чином для експорту, треба звернути увагу — з погляду дальшого розвитку відносин Радянщини — як на її внутрішні, так і на закордонні чинники. Поминаючи ці останні, покищо як чинники непостійні, можна у всякому разі бути певним, що примусова праця, яка на заході давно вже не істнує, до направи господарських відносин Радянщини ні в якім разі не причиниться. Заводячи кріпацтво між робітництвом, більшовики звужують до крайніх розмірів суспільну базу, на яку вони спираються. Невдоволення робітництва не може лишитися без наслідку на настрої червоної армії, а триматися довший час, спираючись на самі лише карди ДПУ, є річю немислимою.

Тяжко сказати, яким шляхом попрямує Радянщина до свого кінця: шляхом апатії та повільного розкладу, чи шляхом раптової катастрофи. Сучасні зарядження більшовицької влади показують, що перший шлях вона вважає навіть небезпечнішим ніж другий. Але примус, висловом якого є тепер закріпощення робітництва та заведення примусових робіт для неробітничих верств, усуває лише тимчасово прояви апатії, не зменшуючи самого її зросту. Колиж апатія охопить і провідні кола більшовизму та покажеться сильніша ніж самий московський шовінізм, на якім більшовизм ще тримається, тоді надійде година рішучої боротьби за українську самостійність.

Коли московський нарід, як кожний інший, має такий уряд, на який він заслуговує, поширення кріпацтва на Україні викликає подвійне обурення. Україна, яка ніколи не зносила покірно царського кріпацтва, відповіла й на колективізацію сільського господарства гострою господарчою крізою, що загрожує тепер самому істнуванню Радянщини. Тому можемо бути переконані, що й кращі частини українського робітництва злучені тепер спільною недолею з закріпощеним українським селянством, знайдуть відповідні засоби боротьби проти московського кріпацтва.

М. Данько.

Тайність виборів є законом!

Проти кампанії санаційної преси та деяких кол за тим, щоби голосувати явно, виступила так само жидівська „Хвиля“. В обширній статті п. н. *„Виявлення тайности — це абсурд!“*, д-р І. Шварцбарт пятнує цю кампанію та накликує не піддаватися, як явно суперечній і обовязуючим законам і самій льогіці виборів.

Цитуємо з неї найцікавіші уступи:

„Треба памятати, що в хвилині, коли укладалась конституція, коли законодатний сойм її ухвалював, залежало людям на тім, щоби тайність виборів усанкціонувати і то в спосіб кваліфікований. І тому припису про тайність виборів не поміщено в звичайних законах, але в конституції, щоби тим чином задокументувати, що тайність є основною, фундаментальною підставою виборів. Тайність виборів є найвищим здобутком демократії, найбільшою ґарантією чистоти виборів. Без неї вибори можуть стати фарсою. Десятки літ демократія боролась за цей здобуток, очевидно не на те, щоби своєвільна інтерпретація зруйнувала цей здобуток.

Деякі панове морочаться над тим, чи тайність є правом, чи обовязком, отже чи збереження тайности залежить від волі виборців. Якби ці коментатори 11. статті конституції були нині в іншій політичній ситуації ніж є,

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 8. ЛИСТОПАДА 1930.

АЛЬФОНС ДОДЕ. 53)

МАЦІЦЬКИЙ

ПОВІСТЬ.

Коли я побачив, що мене лишають самого з червоною рожою, я подумав: „Ось добра нагода“ і я мав уже на устах імя Якимця. Але дівчина не дала мені дійти до слова. Навіть не дивлячися на мене, вона сказала нежданo тихим голосом: „Невжеж це Біла Зозуля перешкоджає вам відвідувати ваших приятелів?“

Я думав спочатку, що вона жартує. Але ні, це не були жарти; вона була навіть дуже зворушена, як це було видко з її румянців і схвильованої блюзки. Імовірно в її присутності розмовляли про Білу Зозулю і вона уявляла собі все це по свому. Я міг би був розяснити їй все це одним словом, але не знав, яка дурна порожнеча стримала мене від цього... Тоді Каміля побачивши, що я їй не відповідаю, звернулася до мене, поглянула на мене зпід своїх довгих вій, які досі були спущені... Ні, кажу неправду. Не вона глянула на мене, а чорні очі в сльозах і повні ніжного докору. Ах ці чорні очі, насолода моєї душі!

Але це було тільки зявище. Майже в тійже хвилині вії впали знову і чорні очі щезли. Поруч мене не сиділа вже Каміля.

І я не ждучи на нове зявище, почав негайно і швидко говорити про Якимця.

Я почав з того, який він добрий, чесний, великосердний і щирий. Я оповідав про його невтомне привязання, про його материнську доброту, яку могла би йому позаздрити неодна мама. Я вказав на те, як він мене підтримував, одягав, журився мною ціною не знати чких зусиль, самовідречення. Без нього я був би ще й досі у чорній вязниці у Сарлянді, де я так натерпівся.

У цьому місці моєї промови Каміля мабуть була зворушена, бо я побачив як велика сльоза котиться по її лиці. Я думав щиро, що вона плаче з думкою про Якимця і сказав собі: „Справа йде добре, тільки так далі“. Я подвоїв силу свого красномовства. Я почав казати про хвилини задуми Якимця, про його глибоке і таємне кохання, що точило його серце. Ах! справді тричі щасливою була би жінка, яка би...

У цьому місці багрова рожа вплетена в волосся Камілі не знати яким способом виховзнулася і впала мені під ноги. Саме тоді я шукав якогось ніжного слова, щоби натякнути їй, що тією тричі щасливою жінкою була вона, в якій Якимцьо закохався. Рожа, що впала на землю допомогла мені. Яж сказав уже, що вона мала якусь ворожбитську силу — я підняв її і не міг передати.

— Це буде для Якимця від вас — сказав я Камілі з ніжним усміхом.

— Коли хочете для Якимця, — нехай буде, відповіла вона зітхаючи.

Але вційже хвилині виринули чорні очі і сказали до мене ніжно: „Ні, це не для Якимця, а для тебе.“

Ах, якби ви знали, з якою палкою щирістю з соромязливою пристрастю і непереможною привабою сказали вони це! А проте я ще вагався і вони мусіли мені повторити: „Так, для тебе, для тебе!“ Тоді я поцілував рожу і поклав її собі на грудях.

Цього вечора, коли Якимцьо вернувся до хати, він застав мене, як звичайно, над моїми римами. Я прикидався, що не виходив нікуди. Та на нещастя, коли я роздягався, червона рожа впала з моїх грудей на землю, коло ліжка. Всі ворожки мають у собі чимало злоби. Якимцьо побачив її, підняв і глядів на неї довго. Не знаю, хто був червонішим: рожа, чи я. Він сказав:

— О, я пізнаю її, це рожа, що росте там, при вікні, в сальоні.

І передаючи її мені додав:

— Вона мені не дала ніколи такої.

Сказав це так щиро, що аж сльози підійшли до моїх очей.

— Якимцю, мій друже, присягаю тобі, що я ще до нинішнього вечора...

Він перебив мені мягко:

— Не виправдуйся. Я певний, що ти не зробив нічого, щоб мене зрадити. Я знаю про це і знаю також, що вона кохає тебе. Пригадай собі лише, що я вже сказав тобі раз: той, якого вона любить — мовчить і він не потребує говорити, щоби його кохали.

Після цього бідний хлопчина почав ходити по кімнаті, а я з рожею в руці глядів на нього непорушно. Після якоїсь хвилини він казав далі:

— Те, що сталося, мусіло статися. Я передбачив це давно. Я знав, що коли вона побачить тебе, то мене не захоче ніколи. Це була причина, чому я не хотів тебе взяти туди так довго. Я вже заздалегідь був заздрісний за тебе. Вибач мені, я кохав її дуже, та одного дня я хотів зробити спробу і пішов туди з тобою. І цьогоже дня зрозумів, що все пропало. Після пяти хвилин вона гляділа на тебе так, як не гляділа ще на нікого. Тиж сам це мусів запримітити. Ні, ні, не переч мені! адже найкращим доказом цього є факт, що ти не ходив туди цілий місяць. Та, на жаль, це не помогло мені нічого. Для такого серця, як вона має, розстання ніколи не ослаблює почувань. Навпаки... За кожним разом, коли я йшов туди, вона говорила зі мною тільки про тебе і то з такою наївністю, з такою любовою, що це була справжня мука для мене. Та тепер усе скінчилося. Тим краще.

(Продовження буде.)

колиб вони мусіли боротись за свободу вислову при виборах, а інші хотіли виконати замах на принцип тайности, то ці шановні коментатори підняли крик.

Одинацята стаття конституції є така ясна, така недвозначна і така в своїм схопленні категорична, що треба подивляти відвагу цих коментаторів, які бажають втиснути в цю статтю змисл такий, якого вона не має ані в граматичній стилізації, ані в інтенції законів.

Якби конституція хотіла узалежнити тайність виборів від виборця, то булаб це виразно зазначила, що голосування може бути явне, або тайне.

Тому виборчий акт є правом а не обовязком, якщо ані конституція, ані жадний закон не знає, як ось у Чехословаччині припису про примус голосування.

Але з хвилиною, коли виборець рішається користати з цього права і приступає до виборчого акту, він має обовязок пристосуватись до виразного припису 11. статті, і це є *безоглядним обовязком*, якого ані він, ані ніхто інший змінити не може.

З цього ясний висновок: *віддача голосу явним способом спричинює неважність голосу* і предсідник виборчої комісії *не має права* такий голос приняти. Байдуже, в який спосіб ця явність виявиться.

Тому: *стережіть тайности виборів, ви, горожани і горожанки*, бо ця тайність є основою вашого найбільшого права, освяченого найвищим законом держави, конституцією!

Виявлення тайности, — це абсурд! Змінити тайність на явність може тільки конституція! Ніхто інший!".

Ревізії й арештування.

РАДЕХІВЩИНА.

Дня 4. жовтня відбулась поліційна ревізія в **Холоєві** під проводом комісаря поліції з Радехова. Нічним потягом приїхало 27 поліціянтів разом з трьома цивільними агентами і рівночасно перевели ревізію в о. Мирона Коритка, пароха, Юліяна Гураля, Степана Степчишина, Івана Никола, Степана Литвина, учителя й Анни Шевчучки. Ревізія тревала у пароха 3 години, в якого забрано старий заржавілий баґнет, похву від шаблі до аматор. вистав і співаник; в учителя забрали часописи. Зрештою ніде нічого не найшли. Поводились чемно. З Холоєва сімома фірами віділхали до Кривого.

ПЕРЕМИШЛЯНЩИНА.

Дня 31. жовтня перевела поліція в **Розворяках**, пов. Перемишляни, ревізії в Івана Федькова, в місц. учительки Марійки Підгайної, в кооперативі і в читальні. Після ревізії в Івана Федькова арештували Михайла Сеника, який перебував у Федькова. Арештованого перевезли спочатку до Глинян, а опісля до Золочева.

ПІДГАЄЧЧИНА.

На днях перевела поліція ревізії у свідомих українців у селі **Товстобаби**, а саме: в о. пароха Ів. Сивака, у п. Евлогія Балицького, у господаря Гриня Оріховського, в дяка Йосифа Оріховського та у Михайла Гевака. Ніде нічого не найшли, але забрали дещо українських книжок. Ревізії були теж у місцевій читальні та кооперативі.

В селі **Коржева**, тогож повіту, перевела поліція ревізії у Мих. Підвисоцького, справника кооперативи Конрада Насевича та у власника млина Антона Луцева. Ніде нічого не найдено.

Розємчий суд в Англії.

А. Т. Е. Льондон. Конференція британської імперії ухвалила створити розємчий суд, який вирішатиме всі спори і конфлікти між державами і домініями анґлійської імперії. Суд складатиметься з 5 членів.

Не піддавайтеся погрозам!

Доходять до нас вістки, що декуди по наших селах і місточках крутяться ріжні темні духи та вимагають під ріжними погрозами підписання окремої заяви, що виборці будуть голосувати на листу, яку захвалюють ті дурисвіти. Трапляється таке, що несвідомі люди потім гадають, що вони таки справді мусять голосувати на ту листу, бо на це зложили заяву.

Тому звертаємо окрему увагу на цих дурисвітів. **Ніхто не сміє піддаватися тим безправним погрозам! А як хто навіть під такою безправною погрозою зложив заяву чи обіцянку, що буде голосувати на ту листу, на яку під загрозою казали йому голосувати, то хай знає, що такої заяви чи обіцянки він не є обовязаний додержати! Ані право, ані мораль не зобовязує когось виповняти заяву, зложену під погрозою і терором!**

Кожний український селянин і робітник повинен віддати свій голос тільки на листу

11

НЕ ПРОПАДЕМО!

Зворушливий приклад громадського випроблення й жертвенности українського селянства.

Пишуть нам з Теребовельщини:

Недавно писалося про те, що в селі Глещава, теребовельського повіту, згоріли наслідком відомих подій кільком нашим господарям всі господарські забудування і мешкальні доми. З уваги на велику господарську кризу і недалеку зиму грозила тим селянам нужда. Тоді всі громадяни села без ріжниці помогли потерпівшим відбудуватися. Власники ліса подарували дерево, інші знову привезли дерево з ліса, ще інші дали свої околоти на пошиття. Коли вже весь матеріял був на місці, зійшлися всі громадяни від старого до малого і впродовж двох-трьох днів і сліду не було видно з того, що тут була пожежа. Таксамо згоріла була вся паша для худоби. І в тім випадку помогли селяни добровільно. Богатші везли для потерпівших просто цілими фірами пашу і збіжа, бідніші несли на плечах. Таким чином всі погорільці є забезпечені на зиму. Селяни давали жертви охочо і працювали з таким запалом і ревністю, що серце радувалося і наповнялося надією, що громада, яка так дбає про своїх співгромадян, не пропаде, як не пропаде і нарід, який складається з таких громад. Цей гарний приклад повинні наслідувати всі інші галицькі громади.

На початку жовтня ц. р. помер у томуж селі Глещаві громадянин Михайло Ковальський. Умираючи, записав він на читальню „Просвіти" 50 ам. долярів., а на місцеву церкву 1 морг поля. В теперішні часи потрібно особливо богато таких жертвовадців на народні цілі. Виділ чит. „Просвіти" в Глещаві на черговім засіданні постановив заіменувати пок. Ковальського Михайла почесним членом читальні „Просвіти".

Члени білоруської „Громади" виїхали з Польщі?

Варшавський „Курєр Поранни" подає телєґраму з Вильна, що члени білоруської „Громади" Бурсевич і б. посол Мітла та Тарашкевич утікли з Вильна до Данціґа та до Берліна, побоюючись арештування.

Після виборів у Зєдинених Державах.

Дня 5. ц. м. в Зєдинених Державах Північної Америки скінчились вибори до палати респрезентантів: демократи дістали 177 мандатів, републиканці 47, так що вибори скінчились великою перемогою демократів.

Конференція в справі Палестини не відбудеться.

А. Т. Е. Льондон. Підсекретар міністерства закорд. справ заявив у палаті громад, що анґлійський уряд занехав проєкт скликання на конференцію „округлого стола" в справі Палестини при участи арабів і жидів.

1000 ІНВАЛІДІВ УГА ждуть на поміч суспільности.

Вшануйте їх заслуги в цьому місяці! Честь народу наказує забезпечити життя тим, що в обороні його чести віддали своє здоровля!

Під увагу виборцям-українцям у Львові.

Подаємо до відома, що затверджені остаточно списки виборців у Львові виложені до прилюдного перегляду ще тільки 7. і 8. листопада в дотеперішніх реклямаційних льокалях. Списки ті можна переглядати в тих двох днях щоденно від год. 2. до год. 8. вечором. Ті українські виборці, котрих виб. право було заквестіоноване, повинні конче провірити, чи вони є в списках.

Якщо нема кого в списках, тоді той виборець повинен негайно внести зажалення до Окружної Комісії м. Львова ч. 50.

Всяких інформацій уділює і на випадок потреби виготовлює жалоби і протести Канцелярія Українського і Білоруського Виборчого Бльоку у Львові, вул. Ґродзіцьких 2, II. поверх (біля ринку).

—o—

Скільки є виборців у Львові?

Виборча окружна комісія у Львові повідомляє, що проти виборців внесено около 7.000 реклямацій. Комісія признала важними около 1.800 протестів, головно тому, що ті виборці не внесли спротиву. Між скресленими є українці, поляки та жиди. Тому виборців у Львові є тепер около 170 тисяч.

Ще один америк. журналіст відвідав Сх. Галичину.

До Варшави приїхав берлінський кореспондент „Шікаґо Дейли Нюз", редактор Форсон. Він відвідає Гдиню, Данціґ і Східну Галичину. Форсон був уже на авдієнції у міністра закорд. справ Залеського, а хотів би бути і в марш. Пілсудського. У звязку з виборами має приїхати на днях до Польщі більше кореспондентів закордонних часописів.

Тайний склад зброї у Відні.

Віденська поліція викрила тайний склад зброї й муниції: сконфісковано 4.075 крісів, 26 скорострілів, 56 револьверів, 360.000 набоїв 160 ручних ґранатів, рефлектор і радіостанцію. Тому, що цей склад належав до соціялістичного „Шуцбунду", проти соціялістів піднялась кампанія в пресі і парляменті.

Риков проти Сталіна.

Радянська преса подає, що Риков на трьох робітничих вічах у Москві заявив, що політика Сталіна збанкротувала і що він не відкличе своїх висловів проти Сталіна. В звязку з тією промовою Сталін скликав засідання політичного бюра, де рішається дальша доля Рикова і Бухаріна. Виступ Рикова зробив у Москві велике враження.

Мирові договори не вічні.

„Газета Варшавска" містить цикль статтей, присвячених промові Муссолінія про конечність ревізії мирових договорів. У цій статті сказано між іншим: „Становище Польщі супроти проблеми ревізії мирових договорів є ясне і рішуче. Нам не йде про теоретичну і історіософічну сторону проблеми. Ми знаємо що договори не вічні, але нам залежить на утриманні та закріпленні такого укладу відносин, в яких Польща моглаб зберегти свою незалежність та всю свою територію, а власне такий уклад відносин витворився договорами 1919 року".

ЗАКАРПАТТЯ.

Посол Гуснай про українське шкільництво.

Український посол із Закарпаття Гуснай (с.-д.) виголосив 29. X. ц. р. в бюджетовому комітеті сойму велику промову в справах шкільництва на Закарпаттю. Сконстатувавши на початку промови значний поступ, який настав у шкільництві за часів панування республики, промовець далі широко спинився на тих нових трудношах, які виникають при усовуванні старих кривд.

Місцеве українське громадянство дуже невдоволене сучасним станом своїх шкіл і вимагає негайного і замітного поліпшення їх. Бюрократія на Закарпаттю терпить українців наче з милости та уважає їх за елемент менше вартісний. Великою шкодою є те, що бюджет Закарпаття складають люди, які не мають безпосередніх звязків з населенням. Тому він однобічний та тяжкий до перегляду. З цілого шкільного бюджету республики на 1931 р. у висоті 1.010 міл. корон приходить на Закарпаття лише 35.900.000 корон, що виносять 3.46 проц. По скількости шкіл Закарпаття мусілоб одержати 4 проц., а по числу дітей у школах — приходилоб аж 4.8 проц. Всього на Закарпаттю 450 є українських шкіл, 208 чеських, 110 мадярських, 11 словацьких, 11 німецьких, 2 румунських і 1 жидівська.

Гуснай каже, що його критика шкільництва на Закарпаттю не є критикою нинішнього міністра д-ра І. Дерера, якому, на жаль, школи на Закарпаттю не підлягають, інакше він давно вже усунув би всі хиби. Школи там підлягають земському урядові, на чолі якого стоїть земський президент Розсипаль.

На Закарпаттю крім дітей, що ходять до школи, є ще 20.000 дітей, котрі до школи не ходять взагалі. Щоби і ці діти могли користати із шкільної науки, промовець пропонує заснувати для них літні шкільні табори, в яких діти моглиб учитись що-року від 15. квітня до 15. жовтня. Цим би вони набули достаточної підготовки, щоби в зимі самі вже могли доучуватись.

Постановка шкільного реферату в Ужгороді є цілком ненормальна і надалі не допустима. Треба закарпатське шкільництво орґанізувати за прикладом історичних земель (Чехія, Морава), де земський уряд є лише представником шкільництва. Шкільні функції там виконують земські шкільні ради та окружні комітети. Таким чином шкільництво там має своє самоврядування. Не можна винувати за хиби в закарпатських школах міністерство шкільництва, — за гріхи земського президента, який ними кермує цілком незалежно, по своїй волі. Шкільний реферат повинен бути зреферований так, щоби служив народові, школі та вчителям. Тепер персональний референт робить перенесення учителів лише тому, що вони не належать до політичних кол, яких прихильником є референт. За це прикре становище не винні також і поодинокі урядовці, але цілий режім, що панує на Закарпаттю. Тому конче потрібно повернути шкільний реферат до ресорту міністерства шкільництва, до компетенції якого він належить. Цим самим праця реферату буде значно упрощена.

ВІДЧИТ МІН. СКЛАДКОВСЬКОГО.

У четвер, 6. ц. м. міністр Складковський мав у Львові у Вел. Театрі відчит про виборчі настрої. М. і. були на відчиті воєводи: львівський Наконечніков-Клюковський, станиславівський Ягодзінський і тернопільський Мошинський.

Мін. Складковський сказав м. ін., що ідеалом виборів є спокійна й річева оцінка праць уряду суспільністю, але в Польщі вибори це боротьба партій. В імя партійної дисципліни торожанинові відбирають самост. розумування, приноровлюють торор. Богато людей, що оплескують віча ББ, поттім роблять інакше теж задля дисципліни. Колиж маси того не роблять, то говориться про пасивність суспільности. Уряд не може бути невтральний до виборів з огляду на завтра та тому що має формувати життя. *Ануж вийшла би з виборів партія, що квестіонувала би польскість Львова?* Чи і тоді уряд мав би бути пасивний? На конференціях зі старостами міністр поручив їм впливати на опінію вживаючи леґ. засобів так, щоби побідила ідея Пілсудського.

Закон про чистоту виборів це спутання адміністрації, тому його зновелізовано. Він стероризував би адміністрацію та відібрав би урядовцям право й обовязок впливати на виборчі настрої. Впливаючи на настрої уряд не буде братися до фікційних засобів. В деяких державах у виборчому часі роблять політику цін. Уряд міг би піднести на 2 тижні нпр. ціни жита, та того не зробить. Опирається на річевих арґументах. Виб. працю ББ. взлекшив Пілсудський, що поставив свою кандидатуру. Тепер рівнодушне, який посол вийде з округи, бо все рішатиме ґеній Пілсудського.

У справі статті „Манівці польського католицизму".

З найбільш авторитетного джерела повідомляють нас і просять подати до відома, що твердження „Слова Польского" (ч. 304 з дня 6. XI. 1930), наче би Високопреосв. Митрополит Шептицький був автором статті п. н. „Манівці польського католицизму" поміщеної у „Новім Часі" з дня 5. ц. м., — не відповідає правді. **Високопреосв. Митрополит ані тієї статті не писав, ані її не інспірував ані перед її появою у згаданій газеті нічого про неї не знав.**

НОВИНКИ

— **Телеф. 2-11. Піскова 22** „Власна Хата" Фотоґраф **Лев Янушевич.** 537 127-?

— **Заходом Жіночого Кружка ім. Ганни Барвінок відбудеться** в пятницю (7-го) в 6. годині вечором в салі „Української Бесіди" (Рутовського 22) виклад інж. Костя Котецького: **„З мого побуту в Японії"**. Демонстрації співу і музики при помочі ґрамофону. Вступ за добровільними датками на „Рідну Школу".

— **Замість журналу „Україна".** Як відомо, орган ВУАН в Києві „Україна" перестав виходити. На його місці появилось перше число журналу „За Радянську Академію". Сама назва журналу говорить про його тенденцію.

— **Національний Музей у Львові,** вул. Мохнацького 42, мав у місяці жовтні 62 числа (1455 предметів) приросту до ч. 28652 включно, в тім архів пок. графа Михайла Тишкевича (384 документи і 8 інших предметів) та спадщина по пок. дир. Миколі Сабатові (765 фотографій по історії мистецтва, 2 ґіпсові бюсти та 2 шафи). Жертводавцями були пп.: о. дек. Бирка І., Волян Г., Гургула Ю., о. Дзяма Д., Івасик О., д-р Коцюба М., о. Лабач І., д-р Лев В., радн. Макух Т., Малицька К., о. Маркевич Я., Мриглодович І., Музикова Я., Мрицова Х., о. Олянович І., Паращук Л., т-во „Сокіл-Батько", дир. Шепарович Ю. Управа Музею складає всім їм щиру подяку. Відвідувачів було 54, в тім три шкільні прогульки та кореспондент „Таймсу" у товаристві ґенерального британського конзуля. — Приступлено до дахового вязання. З огляду на тяжкі часи устав зовсім вплив пожертв на розбудову. В жовтні зложили на розбудову учениці гімназії СС. Василіянок (у депозит) 80 зол., пп.: Воляний, С. Козак і фірма Ляйтер у Львові по 5 зол., п. Петерсон з Льондону 4 зол., о. М. Черкавський 3 зол. З приводу завершення мулярських робіт робітники оставили одну третину нагород за „ґляйху" у квоті 105 зол. — Управа Музею.

— **Новий білоруський часопис.** У Вильні почав виходити **„Беларускі Клїч"**, орган обєднаних білоруських незалежних партій. У вступній статті першого числа цього часопису читаємо: „На знак нашого обєднання усіх білоруських та українських сил, всі білоруські партії, що увійшли в цей загальний білорусько-український союз, порішили припинити на час виборів усі свої партійні газети й видавати одну виборчу газету, яка зватиметься „Беларускі Кліч". Ця наша газета є нашим справжнім білоруським національним кличем для всього свідомого білоруського громадянства, обєднаного у виборчім союзі".

— **Усунули українця із фабрики.** Іван Трохимович Огінський, б. вояк української армії, із села Лопушно, біля Карначівки на Волині працював у фабриці муніції, як майстер і мав опінію доброго фахівця. Хоч не був він за ніщо караний, ані політично не виявляв себе, на днях дістав із дирекції фабрики повідомлення, що „З днем 1. XI. виповідається панові посаду". У повідомленні навіть не сказано з якої причини цього українця позбавлено праці.

— **Відгомін на Буковині.** Крім згаданих вже у нас віч у справі подій на наших землях, що відбувалися на Буковині, занотуємо ще віче Української Нац. Партії у **Вижниці,** яке відбулося в неділю 2. ц. м. На вічу, яке отворив адв. д-р Іван Шпанюк, реферував ред. Юр. Сербинюк, після чого принято відповідні резолюції. Подібне віче заповіджене на неділю 9. ц. м. в **Кіцмані.**

— **Дразлива учениця.** Софія Панчуківна 16-літня учениця торговельної школи, замешкала при вул. Личаківській 25. у Львові не любила вчитися і через те батько, урядовець кураторії часто докоряв їй. Це так роздратувало вразливу дочку, що вона стрілила собі з револьвера в груди, щоби вмерти. Але її відвезено до лічниці і є надія, що вона лишиться при житті.

— **Нотарям відберуть право протестувати векслі?** У варшавських нотаріяльних колах кружляє несправджена чутка, що уряд проєктує плян видання розпорядку, який відібрав би нотарям у цілій Польщі право протестувати векслі. Здається, що це право старається дістати виключно міністерство почт.

— **Арештували директора гімназії.** Агенція „Іскра" повідомляє, що директора гімназії в Конськім Ст. Солтика (б. посол і предсідник соймової освітньої комісії, який тепер кандидує із Стронніцтва Народового), поліція арештувала на вічу в хвилі, як ґумово-сталевою палицею хотів ударити якогось вічевика, що кричав у честь марш. Пілсудського. Справу передали прокураторії.

— **Пожежа в Самборі.** В будинках Франца Дуркальця в Самборі вибухла пожежа, яка спричинила шкоду на 20.000 золотих. Вогонь повстав через необережність.

— **Новий лавреат Нобля.** Цьогорічну нагороду Нобля з ділянки літератури признано 5. XI. американському письменникові Сінклерові Люїсові, авторові відомої повісти „Бебіт".

В дні 16. і 23. листопада голосуйте всі на лісти „Українського і Білоруського Виборчого Бльоку" число — 11

— **Знов копальняна катастрофа.** В місті Атенес в Америці в копальні вибухли гази. Вибух знищив два шиби і присипав землею 150 робітників. Викопування трупів ще не скінчилось.

— **Нове самоубивство у Львові.** Урядовець рільничого банку у Львові Матвій Москва замешкав у готелі „Рояль" при Бернардинській площі і замкнувшись у кімнаті, застрілився. На столі найдено лист до його жінки, яка мешкає в Рудках.

— **Українець убив українця.** В Пенсильвенії на фармі в Бірсвіль недалеко Нордгемптон українець Крайник посварився із Андрієм Міцем та стрілявши до нього з револьвера, поклав його трупом. Крайник утік невідомо куди і поліція ще не найшла його.

— **Відібрали дебіт.** Польське мін-ство внутрішніх справ відібрало почтовий дебіт часописові „Екран", що виходить у Москві.

— **Засуд студента університету.** Окружний суд у Познані засудив студента університету, члена обозу „Велькей Польскі" Лажевського на місяць тюрми за те, що він підчас святкування іменин Пілсудського побив перед будинком університету поліцая.

— Шукають ботаніка за 6000 долярів. Перський парлямент ухвалив проєкт закону, що передбачує заанґажування на 3 роки фаховця-ботаніка. Може він бути з Франції, Німеччини або Польщі. Найбільша річна платня: 6000 долярів річно.

— Після шлюбу болгарського короля. З нагоди свого вінчання болгарський король Борис помилував 31 вязнів, засуджених на кару смерти. Премієр Лапчев вручив королевій Іванні від уряду в дарунку дороцінний нашийник із рубінів, брилянтів і шмараґдів.

— Спростування. У звязку із новинкою в „Ділі" п. з. „Не все золото, що світиться", студент прав Богдан Гаврилюк спростовує, що новинка, поміщена в польській пресі і в „Ділі" не відповідає дійсности.

З кіна.

КІНА „КОПЕРНИК" і „МАРУСЕНЬКА": *„ЧОТИРИ ПЕРА"*, тон-фільма.

Наскрізь мужеська фільма: історія воєнного геройства. Син англійського старшини, вихований змалку на оповіданнях про подвиги батька та предків відчуває на собі надто важкий тягар, щоби продовжувати цю славетну традицію. На вістку про першу війну в ньому затремтить серце боягуза. Його трьох військових другів присилає йому на знак погорди: білі пера. Четверте передасть йому наречена. Всі звязки пірвані. Згідно із законом чести боягуз повинен би спробуватись на останній порив і дати доказ своєї сміливости: повернути до своїх грудей дуло револьвера.

Тимчасом герой цієї історії вибирає труднішу форму очищення себе від закиду — жертвує своїм життям, щоби допомогти другам. Сцени у в'язниці, на пустині і в африканськім форті мали в собі всю силу кращих картин цього жанру. Чудовою була втеча диких звірів із нетр пралісу. Кожну із частин цієї фільми бачили ми вже нераз у подібних на ту-же тему чи іншу, а проте цілість „Чотирох пер" — не зовсім банальна і вміє тримати глядача в напруженні. Клів Брук і Арлен відомі своєю грою. *м. р.*

ВІДГУКИ ДНЯ.

Осіннє свято.

Були часи, коли на св. Димитрія я писав веселий фейлетон. Не були це часи надзвичайно веселі, але бодай сміх не разив тоді нікого.

Нині в день св. Димитрія ніяк вилізати навіть зі штучним усміхом. Двох його іменників знайшлися за сірими мурами вязниць, саме двох тих, які виставали понад загал Дмитрів. День їхніх іменин вийде до них крізь решітку, огляне голі стіни келій і без слова вийде потім у вічність. Ще коби хоч сонячні дні тепер були, то постелилась би золотим килимом долівка, заскакали б ясні зайчики по стіні. А так — хмари і хмари, і дощ і вітер і слота. Осінні дні такі короткі, ледви на хвилю встає сонце. І то обкутується волохатими рядами хмар, щоб самому не мерзнути на холоднім вітрі. А про землю немов і забуло.

Докучають мені люди з усіх усюдів, що я змінився, що теми є кули не глянь, а фейлетонів — що кіт наплакав. Сам бачу, що воно почасти справедливо, але тільки почасти.

Ось думав я — прийде день св. Димитрія і буде про що написати. Прийшов на крилах хмар та вітру, а писання не клеїться, немов не моя рука водить по папері. Такі вже дні якісь, що відбирають охоту, забивають настрій. Неперезглядною юрбою волічуться лінивo, а зловити ні одного з них не можна.

І день св. Димитрія подібний до других.

Колись, у той день, вибиралися люди на гостину, а потім цілий тиждень ще жили враженнями, переказували розмови. Цього року ніхто якось нігде не вибирається, немов солемізантів забракло в місті.

Я сам шукав кількох знайомих, та не знайшов їх. Хотів бодай на вулиці стиснути руку і сказати:

— Дай Вам Боже, Пане Дмитре, кріпкого здоровля, і богато-богато літ!

Галактіон Чіпка.

Листування Редакції.

Ол. Ковал. Луцьк. Раді всім статтям, одначе просимо писати їх з увагою на цензуру. Остання не піде.

Дописи.

ГОРОДЕНЩИНА. *(З настроїв українського села).* Сумно тепер у нашій Городенщині, особливо по селах. Життя освітнє й господарсько-кооперативне, що йшло з таким розмахом вперед, припинилося, або ледви клигає. В цілому ряді сіл кооперативи нині нечинні (в Серафинцях — дві кооперативи, у Стрільчу, у Вербівцях, в Живачеві, в Незвиськах — філія кооперативи і т. д.). В деяких знову селах, прим. у Тишківцях, філія кооп. була 2 тижні нечинна і її отворено щойно не давно. Населення, перебувши в останньому часі ріжні страхіття, живе тепер ріжними слухами й чутками, та поволи зачинає вже приходити до себе. Не зважаючи на все пережите, домінують таки настрої бадьорі і віра в невмирущу силу нашої великої ідеї. *Г.*

ТЕРЕБОВЛЯ. *(Вибори бурмістра. — Атентат на памятник. — Гостина театру Стадника. — З виборчого руху).* Дня 30. жовтня ц. р. відбулися вибори маґістрату міста Теребовлі. Та замість вибирати цілу управу міста, вибрано тільки бурмістра. З кількох кандидатів, самих поляків, вибрано голосами жидів і поляків (25 голосів) катехита тут. польської ґімназії кс. Пухалу. Українці голосували проти, хоч зі всіх кандидатів кс. Пухала ще найбільше надається на такий важний пост. Треба зазначити, що жиди й українці не виступали ініціятивно. — В ночі з 31. жовтня на 1-го листопада десь коло пів до третьої над раном збудив теребовельських громадян страшний вибух у самій середині міста. Показалося, що якісь, досі не вислідженi, люди хотіли висадити у воздух памятник українським поляглим, який стоїть коло церкви. Памятник тільки ушкоджено незначно, але дуже потерпіли доми, які стоять в сусідстві, як також церква. У всіх сусідніх домах, навіть на приходстві, вилетіли всі шиби. В церкві знищене велике фронтове вікно зовсім, а в бічних вікнах тільки потріскали шиби. В людях на щастя, не було жадних жертв; легко ранена тільки жінка дяка, п-ні Ґотьова, яку поранили відломки скла з висаджених вікон. Критичної ночі було коло памятника двох вартівників, яких справники стероризували, а після того спричинили вибух. У тій справі інтервенювали в місцевого повітового старости зараз на другий день о. Мохнацький і д-р Заплітний. Староста обіцяв перевести строге слідство, а по-кінцю скріпити значно варту в місті. — В Теребовлі перебував від 28-го жовтня до 2-го листопада український театр Стадника. Виставлено в салі читальні пять пес: дві драми і три оперетки. З драм інтересна модерна „Медіюм", в якій ролю медія віддграв прекрасно п. Блавацький. Оперетки виходять у Стадниковім театрі слабше; від коли п. Ярема Стадник виїхав на Рад. Україну. В сольових жіночих виступах захоплювала публику п-і Костівова своїм милим голосом. Її партнером був в оперетках п. Неделко. Він може й талановитий артист, але з голосом у нього слабше. Театр заповняла переважно жидівська публика. Дуже прикро давався відчувати брак музики. — В неділю 2-го листопада влаштували теребовельські сіоністи передвиборчу нараду в своїй божниці в Теребовлі. Невідомі справники вибили вікна в божниці. Повстало замішання, наслідком якого нараду розвязано. Таксамо була передвиборча нарада в Янові коло Теребовлі. І тут прийшли противники сіоністів. Повстала буча, в часі якої хтось стрілив з револьвера. В часі замішання поранено кількох жидів. Віче також розвязано. Одиноке спокійне віче було в Теребовлі дня 2-го листопада, а саме віче жидів-ортодоксів, які йдуть з одинкою.

Музей Т-ва „Бойківщина" в Самборі.

Нові цінні набутки Музею.

Музей Т-ва „Бойківщина" в Самборі розбогатів знову цими днями у відділі книгозбірні, а саме: п-і Марія Борковська, власниця реальности й учителька у Ваневичах, донька бл. п. Олександра Борковського, б. директора ґімназії і редактора „Діла", подарувала вдруге Музеєві около 100 книжок з бібліотеки свого батька, разом з попередніми около 1000 книжок. Старшина Музею складає їй отсим щиру подяку. Не менше цінні архівальні папери і рукописні книги дістав Музей до переховання та наукового розгляду з парохіяльної бібліотеки зі Страшевич, одного з найстарших наших сіл. В ділянці етнографічній дістав Музей з Беньової заходом учителя Бобовського некований старинний бойківський віз, якому минуло кілька сот літ, і богато інших предметів.

Це все завдячує Музей пильним старанням місцевого шкільного лікаря д-ра Кобільника, який не жалує ні труду ні коштів для збогачення і побільшення Музею. М. ін. він для поїздок у села і гори Бойківщини в музейних справах дає завсіди своє авто. Своїм коштом справив він для Музею три великі ґабльоти: одну для збірок старої епохи, другу для нумізматики, третю для експонатів нафтових, які так обильно криє у своїм нутрі бойківська земля, а крім того велику шафу на книги. Слід зазначити, що д-р Кобільник весь вільний час від своїх фахових занять посвячує Музеєві. Цілими вечорами порядкує старі акти, а всі перґамінові грамоти і старі артистичні образи дає своїм коштом оправляти у рами і шкло.

З уваги на те, що Музей побільшився так, що ніяк не можна вже розмістити всього добра в дотеперішніх льокалі адвоката Гуркевича, який міститься в камяниці д-ра Данила Стахури, д-р Кобільник відступив тимчасово, поки Т-во „Бойківщина" не подбає за власну хату, свої мешкальні кімнати для зберігання дальших експонатів.

За щиру працю і матеріяльну допомогу складає старшина Товариства д-ру Кобільникові на отсьому місці сердечну подяку і ставить його

за примір усім свідомим громадянам бойківської землі. При цій нагоді старшина просить усе громадянство Бойківщини не забувати про свій Музей. Нехай кожна наша одиниця причиниться по своїй змозі чи то матеріяльним датком чи відповідними експонатами до розвою Музею, щоби й ми, українці, за приміром богатьох західно-европейських *провінціональних міст*, могли повеличатися поважними культурними здобутками в Музею Бойківщини.

Д-р Вол. Гуркевич, голова. *Іван Филипчак*, управитель Музею.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 6. листопада н. р. масло пріма експортове солене 4·20 зол., масло пріма бльокове несолене 4·20 зол., літра молока 0·34 сотиків, літра сметани 1·70 зол., копа яєць 12·30 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Пятниця, 7. листопада, год. 7·30 веч. „Фіялка із Монмарт".

Субота, 8. листопада, год. 7·30 веч. „Фіялка з Монмарт".

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Пятниця, 7. листопада год. 7·30 веч. „Хоробрий вояк Швейк".

Малий Міський Театр:

Пятниця, 7 листопада, год. 7·30 веч. „Перша пані Сельбі".

Субота, 8. листопада, год. 7·30 веч. „Перша пані Сельбі".

Кіна.

АПОЛЬО: „Кров на піску (Рудольф Валентіно) і звукові додатки.

КАСІНО: Звукова фільма: Співець гір (Льоренс Тібетт).

КОПЕРНИК: Звукова фільма: „Чотири пера", „Кокосові горіхи".

КОЛЬОСЕИ: Нечинне.

ЛЕВ: Звукова фільма: „Тройка".

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Чотири пера", „Кокосові горіхи".

ОАЗА: Ґегенна пасербиці (Евеліна Гольт).

ПАН: Прокажена.

ПАЛЯС: Звукова фільма: „Моє сонішко" (із Джанет Ґейнор).

ПАСАЖ: Звукова фільма: „Анджеліта" і додатки.

ПРОМІНЬ: Загибіль Росії. Російський хор.

РАИ: Звукова фільма: „Білі тіни".

ХИМЕРА: Ґраф Каліостро.

ФАТАМОРҐАНА: Ночі любови і ночі безтями (Даговер і Петрович).

СТИЛЕВЕ: Поет прошав.

УТІХА: Заборонена жінка (Варконі-Шільдкравт).

Програма радіо.

Субота 8. XI. 1930.

Варшава (1411,7) 17·45 Слуховище для дітей. **Гельсінгфорс** (221,4) 19·30 Сольо на акордіоні. **Льондон** (356,3) 163·0 Квінтет і хор. **Берлін** (419) 16·30 Концерт. **Харків** (426 16·00 Музика. **Стокгольм** (435,8) 16·00 Музика. **Рим** (441,2) 12·45 Музика. **Прага** (486,2) 19·20 Еспанські пісні, співає Юрій Носка. **Відень** (516,3) 12·00 Капеля Айхгорна. **Будапешт** (550,5) 12·05 Військова музика. **Ленінград** (1000) 17·30 Концерт.

Неділя 9. XI. 1930.

Варшава (1411,7) 10·15 Богослуження з Вильна. **Гельсінгфорс** (221,4) 17·35 Спів Ансгельма Міконена. **Льондон** (356,3) 15·30 Концерт. **Берлін** (419) 11·00 Кантата Бахв. **Харків** (426) 20·00 Концерт для села. **Рим** (441,2) 13·15 Радіо-квінтет. **Прага** (486,2) 9·00 Релігійний концерт. **Ленінград** (1000) 10.00 Оркестра дута. **Москва** (1481) 18·00 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Репертуар Нового Українського Театру дир. П. Карабіневича. 718

Гусаків:
7. XI. „Вихрест".
8. XI. „День і ніч".
9. XI. „Ніч гріху".

Мостиска:
10. XI. „Шлях до пекла".
11. XI. „Танок Венери".

Театр укінчив постановку штуки перек. Карабіневича „Плач Ізраїля".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ТОЛОЧУ ДЕСЕНІ на оксамітах і на плюшевих плащах навіть старих, знищених; відсвіжую, чищу, переробляю. **Волянська, Львів, Собіського 12,** тел. 17-04. 232а 25-?

ПАННУ до науки або здібну прийме зараз робітня футер Ю. Глушевського, Коперника 16. Также оказійно на продаж дві сантки з баранів у доброму стані. 840

ВИНАЙМУ від 15. листопада **2 покої і кухню та 1 покій і кухню** в гористій околиці, положеній 12 хвилин від трамваю. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Одноріччний чинш з гори". 810 3—3

ФОРТЕПЯНИ І ПЯНІНА нові і уживані на ріжні ціни, знаменитї з першорядних фабрик продає — міняє — випозичає — Ханак. Пілсудського 21, перший поверх. 816 4—10

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха** Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою — Старомодні жіночі годинники переробляємо на вічні. 437

ПАМЯТАЙТЕ добре, від шкільної лавки — Мандль чисалить сто сотиків за ріжні направки. — Вул. Коперника, напроти Кіна. 772 4—?

ПАННА з середньою освітою пошукує бюрової посади, евентуально в якомусь підприємстві в характері касієрки за зложеною кавцією. Ласкаві зголошення прошу слати до Адміністрації „Діла". 842 2—3

ПОМЕШКАННЯ до винайму: **3 покої з кухнею і 1 покій із кухнею** за річним чиншом при вулиці **Стахевича** бічна від Ґроховської у **Стахова.** 844 2-3

СОНІШНА, умебльована кімната на 1—2 особи, з удержанням або без — Шашкевича 4/II. 845 2—2

ФОРТЕПЯН „Wirtha" коротенький, хрестовий, знаменитий дешево продам. — Коперника 26. Склевирський. 847 2—3

УЧИТЕЛЬКА, панна літ 40, симпатична, вийде замуж за урядника або учителя до 52 літ, може бути й вдовець. Зголошення до „Діла" під „Учителька" до кінця листопада.

ДЛЯ постійного льокатора мебльована фронтова кімната Виспянського 31. партер. 849 1—2

ПОСАДУ у ЛЬВОВІ з міс. платнею 250—300 зол. одержить **Пані або Пан,** які можуть вложити зараз в добре просперуюче торговельне підприємство, 3000—5000 долярів за місячним опроцентуванням 1%. Зголошення слати до Адміністрації під **„Стала Посада".** 851

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст венеричних, шкірних недуг і косметики

Др. І. Мунд Д. сек. шп. від. і львів. орд. від 8—9 і 2—5, в неділі від 9—1. **Львів, Асинка 1,** ріг Пілсудського (Панської). Телеф. 48-01. — 1411 **Лічення жиляків.** 37—?

Д-р Й. НАЙМАН вул. Фредри 7

Спеціяліст недуг **носа, горла і ушей — повернув по закордонних студіях** і приймає як **передтим.** 854 1—3

Д-р Михайло Добромиль,

б. лікар Клінік у Відні і Загального Шпиталя у Львові

ординує від 15. XI. 1930 р.

в ГРИМАЛОВІ

в домі бл. п. Д-ра Ж. Шайовича (біля почти). 834 2—2

Поручаємо всілякі тартакові матеріяли, як

смерека — ялиця

так столярські, як і будівельні.

Тартак ЗАРВАНІЦЕРА в Калуші. 1617 33—?

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 Пересвітлення Рентгеном.

Для приєднання :-: клієнтелі :-: уладжуємо реклямову продажу всіляких блаватних товарів на **40 проц. дешевше. Користайте з нагоди!**

Серветки	0·75
Оксф. і кретони	1·—
Рушн. і стирки	1·—
Бархани	1·35
Полотна	1·50
Зефіри	1·80
Флян. гл. і на білля	1·60
Рушники купел.	1·80
Шовк до прал. дес.	2·—
Попеліна шовк.	3·—
Вельвети до прання	3·—
Шев. і вов. на мунд.	4·—
Скатерт. жирард.	4·50
Капи і скат. до прал.	5·50
Шевіоти на вбран.	6·50

Замовлення висилаємо відворот. почтою.

Галицький магазин новостей

ЛЬВІВ, вул. Галицька ч. 15. 650 15—15

Ширіть наш часопис!

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає слідуючі свої видавництва:

Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видавництв така:

BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41.

В переписці треба зазначувати:

Ausland-Abteilung. Місця платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.490). Почтове конто у Берліні: **Berlin, N-o 3.111.** 49—?

Через получення

кількох тропічних рослин з ментолем, щоби витворити **„Пастильки Glazial"**, вони стали не лише препаратом, який дуже успішно помагає на кашель, нежит, хрипку, але є також антисептичним засобом для устної ями і віддихових органів. По переведеній аналізі у Міністерстві Внутрішніх Справ признали їх як фармацевтичний специфік для старших і дітей. 848

Ціна пуделка визначена Міністер. 50 сот.

В інтересі кожного є переконатися про успішне ділання **„Glazialu"** і держати як домашнє лікарство. При покупні просимо вважати на прави. Стереж. і Диплом, назву **„Glazial"**, тому що є багато наслідувань. Всюди можна дістати. П. Т. Лікарям на бажання посилаємо безплатно зразки. 1—4

Одинокий виробник

Й. ПАСТЕРНАК, Бельсько, Шлеськ

Гемороїди запальний стан кровавлення, свербіж

„Сувас"

1461 1—?

HEMORIN KLAWE

ПОВІТОВА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

в Яворові пошукує пекарського майстра до ведення Кооперативної Пекарні. Рефлектується лише на першорядну силу, з повними правами пекарського майстра, тверезого, з порукою. — Зголошення враз з порученнями слати зараз, на повищу адресу. 853 1—2

Чому перше місце має всюди

Тому, що удосконалені

Снігівці і кальоші

марки „Pepege" при **низькій ціні,** відріжнюються добірним зовнішним виконанням і довго задержують початкову **красу форми** та коліру. Позатим вони **дуже легкі** і завсіди легко можна їх вкладати.

ЖАДАЙТЕ ВСЮДИ ЛИШЕ З ПІДКОВОЮ 820 1—2

«PEPEGE»

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.